

Sygn. akt V Pa 23/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 marca 2013 r.

Sąd Okręgowy w Białymstoku

V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA w SO Stanisław Stankiewicz (spr.)

Sędziowie: SSO Helena Mironiuk

SSO w SR del. Krzysztof Kruk

Protokolant: Anna Filipowicz

po rozpoznaniu w dniu 21 marca 2013 roku w Białymstoku

sprawy z powództwa W. J.

przeciwko Zespołowi Szkół w C.

o przywrócenie do pracy

na skutek apelacji powódki W. J.

od wyroku Sądu Rejonowego w Białymstoku

z dnia 30 października 2012 roku, sygn. akt VI P 288/11

I. oddala apelację;

II. zasądza od powódki W. J. na rzecz Zespołu Szkół w C. kwotę 60 (sześćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za II instancję.

sygnatura akt V Pa 23/13

UZASADNIENIE

Powódka W. J. w pozwie skierowanym przeciwko Zespołowi Szkół w C. po ostatecznym rozszerzeniu powództwa domagała się przywrócenia do pracy na dotychczasowych warunkach pracy i płacy, zasądzenia kwoty 59.688 zł tytułem wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy oraz zasądzenia kwoty 4.210 zł tytułem skapitalizowanych odsetek ustawowych za zwłokę w zapłacie wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy.

Pozwany Zespół Szkół w C. ustosunkowując się do rozszerzonego powództwa wniósł o jego oddalenie w całości, przy czym uznał roszczenie powódki w zakresie ewentualnego odszkodowania w wysokości trzymiesięcznego wynagrodzenia powódki z tytułu sprzecznego z prawem wypowiedzenia stosunku pracy z dnia 19 maja 2011 r.

Sąd Rejonowy w Białymstoku wyrokiem z 30 października 2012 r. zasądził od pozwanego Zespołu Szkół w C. na rzecz powódki W. J. kwotę 14.730,87 zł tytułem odszkodowania za sprzeczne z prawem wypowiedzenie umowy o pracę, umorzył postępowanie w zakresie roszczenia o zapłatę wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy co do kwoty

54.777,71 zł oraz w zakresie roszczenia o zapłatę skapitalizowanych odsetek, oddalił powództwo w pozostałym zakresie, zwrócił powódce od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Białymstoku kwotę 6.452 zł tytułem różnicy między opłatą pobraną, a należną, zniósł wzajemnie pozostałe koszty procesu poniesione przez strony, nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Białymstoku kwotę 717 zł tytułem opłaty od pozwu, od uiszczenia której powódka była zwolniona, nadał wyrokowi w punkcie I rygor natychmiastowej wykonalności do kwoty 4.910,29 zł.

Z ustaleń Sądu pierwszej instancji wynika, że 1 września 1999 r. powstał Zespół Szkół w C. składający się z Publicznego Gimnazjum i Publicznego Liceum Ogólnokształcącego. Powódka została zatrudniona w pozwanym Zespole na podstawie mianowania na stanowisku nauczyciela. W okresie od dnia 1 września 1999 r. do dnia 31 sierpnia 2007 r. pełniła funkcję pierwszego dyrektora pozwanego Zespołu. 6 kwietnia 2000 r. - z mocy prawa -uzyskała stopień nauczyciela mianowanego, zaś z dniem 28 lutego 2003 r. uzyskała stopień nauczyciela dyplomowanego. Burmistrz C. w związku z upływem kolejnego okresu powierzenia powódce funkcji dyrektora pozwanego Zespołu zarządzeniem nr (...) z dnia 22 maja 2007 r. powierzył W. J. funkcję dyrektora Zespołu Szkół w C. na okres, przypadający od 1 września 2007 r. do 31 sierpnia 2012 r. Burmistrz C. zarządzeniem nr (...) z dnia 1 marca 2011 r. odwołał W. J. z funkcji dyrektora pozwanego Zespołu w czasie roku szkolnego bez wypowiedzenia. Wojewoda (...) rozstrzygnięciem nadzorczym z dnia 5 kwietnia 2011 r. stwierdził nieważność zarządzenia nr (...). Wojewódzki Sąd Administracyjny w B. wyrokiem z dnia 13 października 2011 r. oddalił skargę Gminy C. na rozstrzygnięcie nadzorcze Wojewody (...), dzieląc argumentację organu administracji rządowej. Naczelny Sąd Administracyjny w Warszawie wyrokiem z dnia 18 maja 2012 r. oddalił skargę kasacyjną Gminy C. od wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w B. z dnia 13 października 2011 r.

Burmistrz C. zarządzeniem nr (...) z dnia 1 marca 2011 r. powierzył od 2 marca 2011 r. M. B. – nauczycielowi pozwanego Zespołu pełnienie obowiązków dyrektora Zespołu Szkół w C. do czasu wyłonienia dyrektora w drodze konkursu, nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2011 r. Wojewoda (...) rozstrzygnięciem nadzorczym z dnia 12 września 2011 r. stwierdził nieważność zarządzenia nr (...). Wojewódzki Sąd Administracyjny w B. wyrokiem z dnia 20 grudnia 2011 r. oddalił skargę Gminy C. na rozstrzygnięcie nadzorcze Wojewody (...) z 12 września 2011 r. a Naczelny Sąd Administracyjny w Warszawie wyrokiem z dnia 1 czerwca 2012 r. oddalił skargę kasacyjną Gminy C. od wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w B. z dnia 20 grudnia 2011 r.

M. B. w imieniu pozwanego Zespołu złożył wobec powódki w dniu 19 maja 2011 r. oświadczenie woli w przedmiocie wypowiedzenia stosunku pracy, wskazując jako podstawę prawną podjętej decyzji – art. 20 ust. 1 pkt 2 Karty Nauczyciela oraz przyczynę podjętej decyzji w postaci zmiany planu nauczania w pozwanym Zespole, uniemożliwiająca dalsze zatrudnienie powódki w pełnym wymiarze godzin, a jedynie w wymiarze 2/18 etatu, obejmującym zajęcia dydaktyczne z podstaw przedsiębiorczości w Publicznym Liceum Ogólnokształcącym w C., a także pouczył, iż przysługuje powódce prawo złożenia w terminie 30 dni od dnia 19 maja 2011 r. pisemnego wniosku o przeniesienie w stan nieczynny oraz, że z upływem sześciomiesięcznego okresu pozostawania w stanie nieczynnym stosunek pracy wygasa. Powódka w dniu 26 maja 2011 r. odwołała się od otrzymanego wypowiedzenia stosunku pracy do sądu pracy inicjując niniejsze postępowanie sądowe. Ponadto W. J. złożyła w dniu 16 czerwca 2011 r. wniosek o przeniesienie jej w stan nieczynny. Pozwany Zespół reprezentowany przez nowego p. o. dyrektora B. G. poinformował powódkę, iż począwszy od dnia 1 września 2011 r. - stosownie do jej wniosku - przenosi ją w stan nieczynny zaznaczając, iż z upływem sześciomiesięcznego pozostawania w stanie nieczynnym stosunek pracy wygaśnie. Wobec powyższego stosunek pracy powódki nie ustał z dniem 31 sierpnia 2011 r. wskutek upływu okresu wypowiedzenia stosunku pracy, ale trwał nadal. Stosunek pracy W. J. wygasł w trybie art. 20 ust. 5c Karty Nauczyciela z upływem sześciomiesięcznego okresu pozostawania przez nią w stanie nieczynnym, a więc 29 lutego 2012 r. Powódka w dniu 21 sierpnia 2012 r. oświadczyła, iż uchyła się od skutków prawnych oświadczenia woli złożonego przez nią w dniu 16 czerwca 2011 r. pod wpływem błędu w przedmiocie zwrócenia się do pracodawcy z wnioskiem o przeniesienie jej w stan nieczynny.

Sąd Rejonowy uznał powyższe uchylenie się od skutków prawnych oświadczenia woli za niedopuszczalne. W. J. nie wskazała czego miałyby dotyczyć ewentualny błąd mający uzasadniać uchylenie się od skutków prawnych oświadczenia woli z dnia 16 czerwca 2011 r. Zdaniem Sądu Wanda J. złożyła w dniu 16 czerwca 2011 r. wniosek o przeniesienie

jej w stan nieczynny w pełni świadomie, rozmyślnie, z zamiarem osiągnięcia konkretnego celu, a mianowicie przesunięcia momentu ustania jej stosunku pracy z dnia 31.08.2011 r. na dzień 29 lutego 2012 r., do czego ostatecznie doszło wskutek upływu okresu pozostawania powódki w stanie nieczynnym. Powódka złożyła oświadczenie woli w przedmiocie uchylecia się od skutków prawnych dopiero w dniu 21 sierpnia 2012 r., a więc ponad rok od chwili złożenia oświadczenia woli derogowanego rzekomym błędem.

Sąd Rejonowy stwierdził, iż przedmiotowe wypowiedzenie pozostawało uzasadnione. Powódka od początku istnienia pozwanego Zespołu, będąc dyrektorem placówki oświatowej nauczala w bardzo ograniczonym zakresie – jedynie w wymiarze 3 lub 4 godzin tygodniowo. Pozwany Zespół mógł zapewnić powódce w roku szkolnym 2011/2012 jedynie 6 godzin zajęć dydaktycznych tygodniowo. Odwołanie powódki w dniu 1 marca 2011 r. z funkcji dyrektora Zespołu spowodowało sytuację, iż począwszy od następnego roku szkolnego pracodawca nie był w stanie zapewnić W. J. nie tylko pełnego wymiaru zajęć, ale również 1/2 obowiązującego wymiaru zajęć. Pracodawca podejmując decyzję o redukcji zatrudnienia oparł się na prawidłowych kryteriach.

Sąd Rejonowy uznał, że pozwany wypowiadając stosunek pracy w dniu 19 maja 2011 r. nie naruszył art. 39 kp, a powódka nie należała wówczas do żadnej kategorii pracowników szczególnie chronionych w rozumieniu art. 45 zd. 2 kp. Tym samym W. J., nawet gdyby nie cofnęła w znacznej części powództwa w zakresie roszczenia o zapłatę wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy, mogła służyć należność w maksymalnej wysokości jednomiesięcznego wynagrodzenia (4.910,29 zł) i to bez jakichkolwiek odsetek ustawowych za zwłokę, gdyż roszczenie stałoby się wymagalne dopiero w przyszłości (pod warunkiem podjęcia pracy przez pracownicę).

Zdaniem Sądu, wypowiedzenie stosunku pracy zostało dokonane w dniu 19 maja 2011 r. sprzecznie z prawem, ponieważ oświadczenie woli w imieniu pracodawcy złożyła osoba nieuprawniona. Uprawomocnienie się rozstrzygnięć nadzorczych Wojewody (...) z dnia 5 kwietnia 2011 r. oraz z dnia 12 września 2011 r., stwierdzających nieważność zarządzeń nr (...) i (...) Burmistrza C. z dnia 1 marca 2011 r. wywołało skutki ex tunc, a więc od samego początku. Wypowiedzenie stosunku pracy przez osobę nieuprawnioną stanowiło naruszenie przepisów o wypowiedzaniu stosunku pracy w rozumieniu art. 45 § 1 kp, rodzące po stronie pracownicy określone roszczenia. Nie skutkowało ono natomiast bezwzględnie nieważnością dokonanego wypowiedzenia. Sąd nie podzielił stanowiska strony powodowej, iż wypowiedzenie stosunku pracy powódki z dnia 19 maja 2011 r., dokonane przez M. B. w związku z prawomocnymi rozstrzygnięciami nadzorczymi Wojewody (...) należało uznać za nieistniejące (bezwzględnie nieważne). Gdyby tak było, to powódce służyłoby skuteczne roszczenie o nakazanie pozwanemu Zespołowi dopuszczenia jej do pracy, z którym mogłaby wystąpić nawet kilka lat po otrzymaniu rzekomo bezwzględnie nieważnego wypowiedzenia stosunku pracy. Właśnie takim skutkom ma zapobiec bezskuteczność względna sprzecznych z prawem lub niezasadzonych wypowiedzeń umów o pracę (stosunków pracy). Tym samym, zdaniem Sądu Rejonowego, rozstrzygnięcia nadzorcze Wojewody (...) nie wyeliminowały z obrotu prawnego wypowiedzenia stosunku pracy powódki z dnia 19 maja 2011 r. i przedmiotowe wypowiedzenie, gdyby nie jednostronna czynność prawna powódki z dnia 16 czerwca 2011 r., doprowadziłoby do rozwiązania stosunku pracy.

Sąd pierwszej instancji uznał, że uchylene się od skutków prawnych złożonego oświadczenia woli z dnia 16 czerwca 2011 r. po ponad roku przez byłą pracownicę, korzystającą ze wszystkich owoców instytucji stanu nieczynnego należało uznać za niedopuszczalne. Tym samym wypowiedzenie stosunku pracy z dnia 19 maja 2011 r. stało się na zasadzie art. 20 ust. 5c bezskuteczne. W konsekwencji Sąd Rejonowy nie przywrócił W. J. do pracy na dotychczasowych warunkach pracy i płacy w związku z ewidentnie sprzecznym z prawem wypowiedzeniem stosunku pracy.

Sąd Rejonowy uznał, że przedmiotem niniejszego powstępowania i wyrokowania było roszczenie o przywrócenie do pracy w związku z wypowiedzeniem stosunku pracy oraz związane z nim roszczenie o zapłatę wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy. Sąd nie dopatrył się żadnych nieprawidłowości związanych z wygaśnięciem stosunku pracy powódki z dniem 29 lutego 2012 r., a ponadto ewentualne roszczenie z tym związane były pracownik może zgłosić w określonym 14 – dniowym terminie.

Sąd ustalił, iż przywrócenie powódki do pracy w związku z ewidentnie sprzecznym z prawem wypowiedzeniem stosunku pracy jest niemożliwe. W. J. złożyła w dniu 16 czerwca 2011 r. oświadczenie woli, tworzące nieodwracalne skutki prawne, prowadzące do bezskuteczności wypowiedzenia stosunku pracy. Oświadczenie strony pozwanej z dnia 3 września 2012 r. Sąd potraktował jako uznanie powództwa co do roszczenia alternatywnego o zapłatę odszkodowania, o jakim mowa w art. 45 kp w zw. z art.47¹ kp.

Sąd Rejonowy uznał, iż powódka cofnęła częściowo pozew ze skutkiem prawnym (odnośnie roszczenia o zapłatę wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy co do kwoty 54.777,71 zł oraz o zapłatę skapitalizowanych odsetek) i zgodnie z art. 355 § 1 kpc umorzył w tym zakresie postępowanie.

Apelację od powyższego wyroku wniosła powódka. Zaskarżyła go w części dotyczącej oddalenia powództwa o przywrócenie do pracy.

Zarzuciła mu :

- nierozpoznanie istoty sprawy polegające na nierozpoznaniu zgłoszonego alternatywnie roszczenia o przywrócenie jej do pracy na skutek wygaśnięcia stosunku pracy, wskutek upływu z dniem 29 lutego 2012 r. okresu stanu nieczynnego,
- naruszenie przepisu art. 45 § kp poprzez jego niezastosowanie,
- naruszenie przepisu art. 227 kpc poprzez oddalenie wniosków dowodowych o przesłuchanie świadków, co miało istotne znaczenie dla wydanego w sprawie orzeczenia,
- naruszenie przepisu art. 233 § 1 kpc poprzez przekroczenie swobodnej oceny dowodów zebranych w sprawie, co miało wpływ na treść wydanego w sprawie wyroku i w konsekwencji doprowadziło do błędnej wykładni i niewłaściwego zastosowania art. 20 ust. 1 pkt 2 Karty Nauczyciela w związku z art. 45 kp, poprzez przyjęcie, że w pozwanej szkole wystąpiły zmiany organizacyjne dotyczące osoby powódki oraz niesłusznego przyjęcia, że pozwana zastosowała właściwe kryteria wyboru jej do zwolnienia,
- naruszenie przepisu art. 8 kp w związku z art. 91c Karty Nauczyciela.

Powołując się na takie zarzuty wniosła o:

1. uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do Sądu I instancji celem ponownego rozpoznania i zasądzenie kosztów procesu za drugą instancję, ewentualnie
2. zmianę zaskarżonego wyroku i zasądzenie na jej rzecz przywrócenia do pracy oraz zasądzenie kosztów procesu.

W uzasadnieniu apelacji powódka powołując się na wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12.12.2011r. w sprawie I PK 33/11 podała , że może skutecznie domagać się przywrócenia do pracy także w razie wygaśnięcia stosunku pracy na skutek upływu okresu pozostawania w stanie nieczynnym. Pomimo tego, że roszczenie o przywrócenie do pracy w związku z upływem okresu wypowiedzenia nie jest alternatywne w stosunku do roszczenia o przywrócenie do pracy z powodu wygaśnięcia stosunku pracy takie roszczenie jej przysługuje. Poza tym Sąd Rejonowy w ogóle nie wziął pod uwagę stanowiska SN wyrażonego w wyroku z dnia 14.01.2009r. w sprawie III PK 52/08. Gdyby nie otrzymała oświadczenia o wypowiedzeniu stosunku pracy nigdy nie złożyłaby wniosku o przeniesienie w stan nieczynny. Nie może ponosić konsekwencji bezprawnego działania pracodawcy.

W odpowiedzi na apelację pozwany wniósł o jej oddalenie w całości i zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy w Białymstoku zważył, co następuje:

apelacja W. J. jest niezasadna.

Za słuszny należy uznać tylko pogląd dotyczący sprzeczności z prawem zasądzenia na jej rzecz od pozwanego Zespołu Szkół odszkodowania za sprzeczne z prawem wypowiedzenie umowy o pracę. Zdaniem Sądu Okręgowego żadne odszkodowanie nie należy się jej. Jednak ze względu na zakaz reformationis in peius (art.384 k.p.c.) nie mógł zmienić zaskarżonego wyroku w tym punkcie i oddalić powództwo.

Sąd Rejonowy dokonał w sprawie prawidłowych ustaleń faktycznych. Niestety, nie można tego powiedzieć o ocenie prawnej tego stanu i roszczeń powódki. Według Sądu Rejonowego przywrócenie powódki do pracy w związku z ewidentnie sprzecznym z prawem wypowiedzeniem stosunku pracy jest niemożliwe ponieważ złożyła ona wniosek o przeniesienie w stan nieczynny. Pomimo tego mogła skutecznie nabyć prawo do odszkodowania.

Sąd Rejonowy do takich wniosków mógł dojść tylko na skutek błędnej wykładni art. 20 ust.5c Karty Nauczyciela. Przepis ten stanowi, że wypowiedzenie jest bezskuteczne w przypadku złożenia przez nauczyciela, w terminie do 30 dni od dnia doręczenia wypowiedzenia stosunku pracy, pisemnego wniosku o przeniesienie w stan nieczynny.

Zgodnie z utrwalonym w judykaturze i doktrynie prawa pracy poglądem niezgodność z prawem rozwiązania umowy o pracę nie powoduje z mocy prawa nieważności wypowiedzenia. Wyłącznie sąd pracy może orzec o bezskuteczności wypowiedzenia, przywróceniu do pracy lub o odszkodowaniu. Sankcją wadliwego oświadczenia pracodawcy jest jego wzruszalność. Uznanie wypowiedzenia za bezskuteczne, przywrócenie do pracy i odszkodowanie są roszczeniami jakie przysługują uprawnionemu.

Ustawodawca – na mocy art.20 ust.5c KN - uznał wypowiedzenie za bezskuteczne w razie złożenia przez nauczyciela wniosku o przeniesienie w stan nieczynny. Polskiemu prawu znana jest też sankcja pod postacią bezskuteczności czynności prawnej. Bezskuteczność może być względna lub zawieszona. Skoro nauczyciel może skutecznie wzruszyć rozwiązanie przez szkołę stosunku pracy, nie sposób przyjąć, aby „bezskuteczność” z art.20 ust.5c mogła wywrzeć inny skutek.

Zdaniem sądu, przepis ten został skonstruowany jako fikcja prawna. Powinien on być interpretowany w ten sposób, że złożenie przez nauczyciela w odpowiednim terminie wniosku o przeniesienie w stan nieczynny wzrusza oświadczenie pracodawcy zmierzające do rozwiązania stosunku pracy. Ze względu na taką moc wniosku nie sposób uznać, że nauczycielowi przysługuje jeszcze roszczenie o odszkodowanie. Stanowisko odmienne byłoby bowiem zaprzeczeniem alternatywnego charakteru roszczeń z art.45 k.p. Pracownik może bowiem żądać uznania wypowiedzenia za bezskuteczne lub odszkodowania a nie uznania i odszkodowania.

Sąd Rejonowy w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku a powódka w uzasadnieniu apelacji cytują liczne orzeczenia Sądu Najwyższego. Powołanie się tylko na tezę bez zapoznania się z przedmiotem sporu jest bardzo ryzykowne.

Prawdą jest, że Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 12.11.2011 r. (I PK 33/11) uznał, że roszczenie nauczyciela o przywrócenie do pracy w związku z wypowiedzeniem dokonany na podstawie art.20 ust.1 pkt 2 Karty Nauczyciela nie jest roszczeniem alternatywnym w stosunku do roszczenia o przywrócenie do pracy związanego z wygaśnięciem stosunku pracy na skutek upływu okresu pozostawania w stanie nieczynnym.

W niniejszej sprawie Sąd Rejonowy wezwał powódkę do sprecyzowania swoich roszczeń. W piśmie z 30.08.2012 r. (k.324-328) podała, że dochodzi przywrócenia do pracy z tytułu niezgodnego z prawem wypowiedzenia stosunku pracy, a na wypadek gdyby sąd uznał, że nie uchyliła się skutecznie od oświadczenia dotyczącego stanu nieczynnego, wniosła o przywrócenie do pracy w związku z wygaśnięciem 29.02.2012 r. stosunku pracy.

Biorąc pod uwagę stanowisko SN wyrażone w sprawie I PK 33/11 należy uznać za niedopuszczalne zgłoszenie żądania pod warunkiem.

Cechą charakterystyczną zobowiązania przemienne (alternatywnego) jest istnienie jednej wierzytelności, która może zostać zaspokojona poprzez spełnienie jednego spośród dwóch lub więcej świadczeń wybranych przez osobę uprawnioną (art.365 k.c.). Wierzytelność i dług istnieją od początku ale treść świadczenia nie jest określona. Jego

konkretyzacja następuje w drodze wyboru dokonanego przez uprawnionego. W przypadku rozwiązania stosunku pracy przez pracodawcę prawo wyboru roszczenia przysługuje pracownikowi.

Nie ulega wątpliwości, że oświadczenie szkoły o wypowiedzeniu umowy o pracę było całkowicie innym zdarzeniem prawnym od złożenia przez powódkę wniosku o przeniesienie w stan nieczynny. Wbrew jej stanowisku Sąd Rejonowy rozpoznał istotę sprawy.

Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z 20.06.2001 r. (I PKN 476/00 – OSNP 2003/10/240) stwierdził, że nauczycielowi przeniesionemu w stan nieczynny przysługuje roszczenie o przywrócenie dotychczasowych warunków pracy, a jeżeli stosunek pracy wygasł ze względu na upływ stanu nieczynnego – o przywrócenie do pracy na poprzednich warunkach. Jeśli chodzi o treść samego orzeczenia, to SN uchylił wyrok Sądu Okręgowego w Opolu z dnia 29.07.1999r. i wyrok Sądu Rejonowego w Kluczborku z 9.04.1999 r. i odrzucił pozew.

W dacie wyrokowania w tej sprawie przez sądy obu instancji przeniesienia w stan nieczynny mógł dokonać z urzędu dyrektor szkoły.

Po nowelizacji Karty Nauczyciela dokonanej ustawą z dnia 18.02.2000 r. (Dz. U. 2000.19.239) od 6.04.2000 r. przeniesienie możliwe jest tylko na wniosek nauczyciela. W uzasadnieniu wyroku z 2.12.2004 r. SN wyraził pogląd, że przeniesienie nauczyciela w stan nieczynny w toku procesu wszczętego odwołaniem od wypowiedzenia złożonego na podstawie art.20 ust.1 pkt 2 Karty Nauczyciela powoduje, że przedmiotem rozpoznania stają się roszczenia związane z przeniesieniem w stan nieczynny (art. 477¹ § 1 k.p.c.). (III PK 54/04 – OSNP 2005/13/192). SN powtórzył ten pogląd w uzasadnieniu wyroku z 14.01.2009 r. w sprawie III PK 52/08 (LEX Nr 490770).

W ocenie Sądu Okręgowego pogląd ten jest nieaktualny. Sąd Najwyższy pominął bowiem zmianę treści art.20 ust.1 pkt 2 Karty Nauczyciela a także art.477¹ k.p.c. Według SN „nauczyciel może kwestionować decyzję o przeniesieniu go w stan nieczynny, tak długo jak długo stan nieczynny trwa” (III PK 54/04) oraz „przeniesienie nauczyciela w stan nieczynny w toku procesu wszczętego odwołaniem od wypowiedzenia złożonego na podstawie art.20 ust.1 Karty Nauczyciela powoduje, że przedmiotem rozpoznania staje się roszczenie o przywrócenie na poprzednie warunki pracy i płacy związane z przeniesieniem w stan nieczynny (art.477¹ § 1 k.p.c.)”. (Przepis ten od 5.02.2005 r. ma inne brzmienie).

Obecnie w razie częściowej likwidacji szkoły lub w razie zmian organizacyjnych powodujących zmniejszenie liczby oddziałów w szkole lub zmian planu nauczania uniemożliwiających dalsze zatrudnianie nauczyciela w pełnym wymiarze zajęć dyrektor rozwiązuje z nim stosunek pracy lub przenosi go, na jego wniosek, w stan nieczynny.

Art.45 k.p. daje nauczycielowi prawo domagania się wzruszenia rozwiązania stosunku pracy. Jeśli chodzi o wniosek, to teoretycznie może go cofnąć przed przeniesieniem w stan nieczynny, a po otrzymaniu decyzji odwołać się od niej do sądu. Uprawnienie to ma jednak ograniczony charakter.

Według art. 264 § 1 k.p. żądanie przywrócenia do pracy lub odszkodowania wnosi się do sądu pracy w ciągu 14 dni od dnia wygaśnięcia umowy o pracę. Umowa powódki wygasła 29.02.2012 r. Warunkowe odwołanie wniosła w piśmie procesowym z 28.08.2012 r. (k.325). W tym miejscu należy wskazać na istnienie podobieństwa wniosku o przeniesienie w stan nieczynny do złożenia wypowiedzenia. W obu przypadkach rozwiązanie (wygaśnięcie) stosunku pracy następuje po upływie określonego okresu. Wypowiedzenia jest jednostronnym oświadczeniem. Wniosek o przeniesienie w stan nieczynny wymaga akceptacji w formie decyzji. Powszechnie wiadomym jest, że w odwołaniu od wypowiedzenia można kwestionować oświadczenie drugiej strony umowy o pracę. Pracodawca ani pracownik nie może zwrócić się do sądu o wzruszenie jego własnego oświadczenia. Byłoby czymś zupełnie niezrozumiałym gdyby nauczyciel w drodze procesu sądowego mógł podważyć złożenie przez siebie wniosku o przeniesienie w stan nieczynny w sposób całkowicie dowolny.

Według art. 67 k.p. w razie naruszenia przez pracodawcę przepisów Oddziału 7 – „Wygaśnięcie umowy o pracę” pracownikowi przysługuje prawo odwołania do sądu pracy. Art.63 stanowi, że umowa o pracę wygasa w przypadkach określonych w kodeksie oraz w przepisach szczególnych. Przepisem szczególnym na pewno jest art. 20 Karty Nauczyciela. Jego naruszenie może polegać np. na przeniesieniu nauczyciela w stan nieczynny z urzędu lub zastosowaniu innego niż ustawowy okresu pozostawania w tym stanie.

W niniejszej sprawie Sąd Rejonowy nie dopatrył się żadnego takiego uchybienia. W następstwie tego – zdaniem Sądu Okręgowego – powódka w ogóle nie nabyła prawa do kwestionowania przeniesienia jej w stan nieczynny. Te rozważania mają charakter wyłącznie hipotetyczny, gdyż co do zasady zarzuty nierozpoznania istoty sprawy i naruszenia art.45 § 1 k.p. i art.91c Karty Nauczyciela zostały uznane za pozbawione podstaw.

Ze względu na bezzasadność apelacji Sąd Okręgowy oddalił ją na mocy art.385 kpc. O kosztach zastępstwa procesowego Zespołu Szkół w C. orzekł na podstawie art.99 kpc oraz przepisów rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2012 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (§ 11 pkt 1 i § 12 pkt 1).